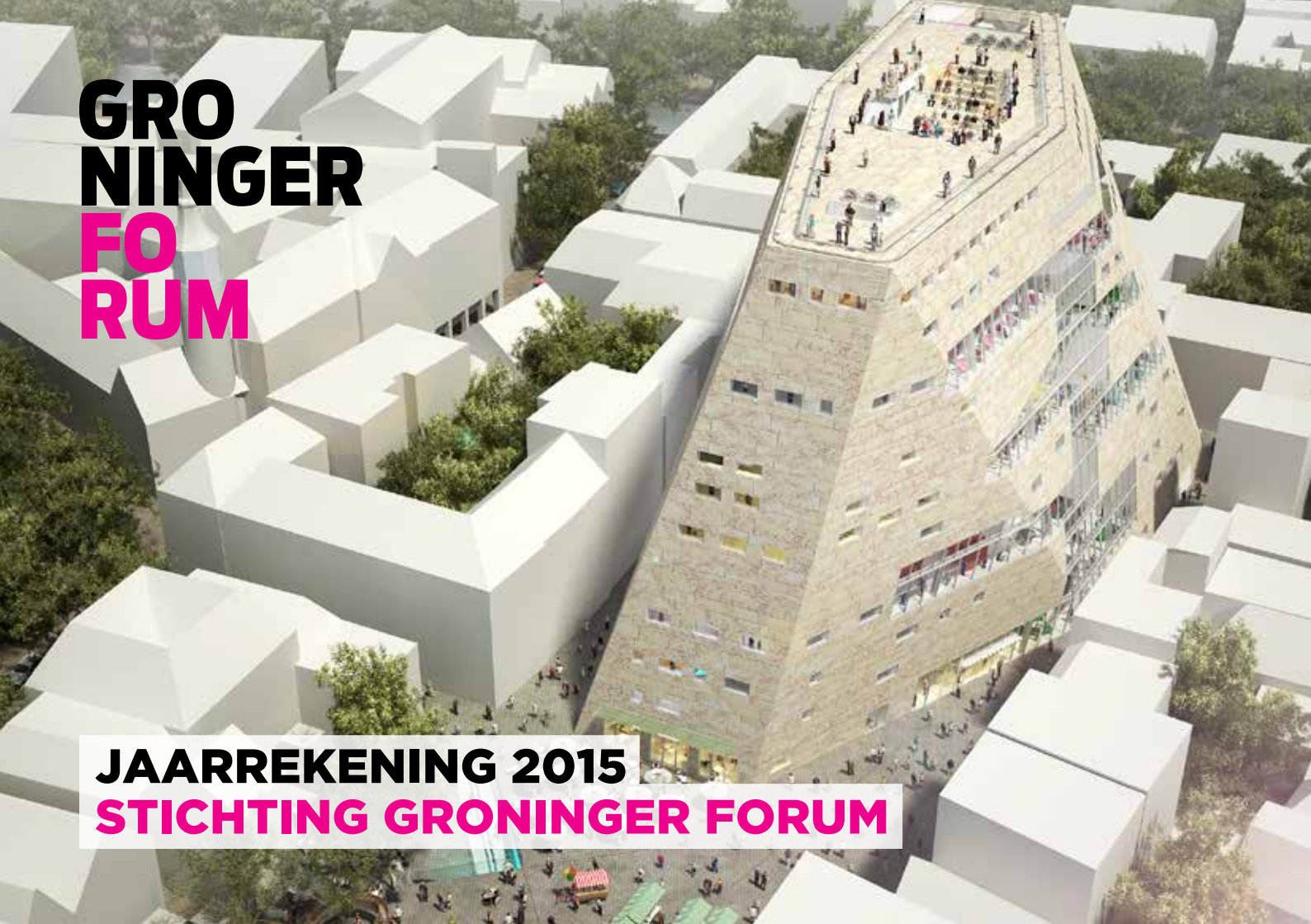

GRO NINGER FO RUM

JAARREKENING 2015
STICHTING GRONINGER FORUM

Artist impressie interieur Groninger Forum: © NL Architects

JAARREKENING 2015 - STICHTING GRONINGER FORUM

Jaarverslag

Algemene gegevens	4
Verslag van het Bestuur	4
Verslag van de Raad van Toezicht	5
Facts en Figures	8
Financieel resultaat 2015	9

Jaarrekening

Balans per 31 december 2015	12
Staat van baten en lasten over 2015	15
Kasstroomoverzicht 2015	16
Toelichting op de jaarrekening over 2015	17
Toelichting op de balans over 2015	20
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015	28

Overige gegevens

Verwerking saldo baten en lasten	41
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

JAARVERSLAG 2015

1.1 Algemene gegevens

Stichting Groninger Forum te Groningen, ingeschreven in Kamer van Koophandel onder nummer 1123587.

1.2 Samenstelling Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur en de Raad van Toezicht van stichting Groninger Forum kennen de volgende samenstelling:

Bestuurder: de heer D.O. Nijdam (algemeen directeur)

Raad van Toezicht: de heer W.O. Wassenaar (voorzitter), de heer L.J. Klaassen en de heer P.W. van Klink

De Raad van Toezicht is in het verslagjaar vier keer bijeengekomen, samen met de directie. De Raad ziet voor zichzelf twee hoofdtaken weggelegd: een toezicht-houdende rol en een adviserende rol. Naast het toezicht houden op de exploitatie van de stichting Groninger Forum, waaronder het beoordelen van de jaarrekening en begroting, bestond de agenda in 2015 uit de onderwerpen zoals opgenomen in het verslag van de Raad van Toezicht over 2015. Bestuur en Raad van Toezicht fungeren in dezelfde rol voor stichting Liga '68.

1.3 Verslag van het bestuur over 2015

Een jaar bij het Groninger Forum is nooit een kopie van het voorgaande jaar. Net als je denkt dat je met volle kracht richting de openingsdatum kunt gaan, blijkt de wereld er, van de een op de andere dag, toch volledig anders uit te zien.

Het jaar 2015 stond in het teken van de bouwstop. Een bouwstop die werd veroorzaakt doordat het Forumgebouw niet bleek te voldoen aan de nieuwste eisen op het gebied van aardbevingsbestendigheid. De gemeente Groningen, straks de eigenaar en verhuurder van het gebouw, nam het zekere voor het onzekere: De bouwplaats werd aangeveegd, de constructie aangepast en een enorme vertraging was een feit.

Voor de organisatie een stevige domper. De afgelopen jaren zijn hier alle zeilen bijgezet om het inhoudelijke profiel te scherpen. We zochten en vonden samenwerkingspartners in binnen- en buitenland. We optimaliseerden de organisatie en vonden een passende bestemming voor elke meter in het nieuwe gebouw. De invulling was rond, de contacten voor de openingsexpositie waren gelegd, we zaten strak op schema. Kortom: kom maar op met die sleutel.

Dan komt de bouwstop, de bekende pas op de plaats en iedere dag de vraag: “Hebben jullie nu wel wat te doen bij het Forum, nu alles plat ligt?”. Zeker, dat hebben we. Want 2015 was een jaar dat er anders uitzag dan gepland, maar alles behalve een nutteloos jaar. Het begon al goed, want vanaf 1 januari kwamen alle medewerkers van de centrale bibliotheek en de wijkfilialen in dienst van het Groninger Forum en werden we dus eindelijk één organisatie. Een aardige klus, maar het integratieproces is, dankzij de inzet van velen, zonder noemenswaardige problemen verlopen. Speciaal woord van dank wil ik hierbij richten aan de leden van onze fameuze uit eigen medewerkers bestaande KEG-Groep die met

inspiratiesessies, bijeenkomsten en workshops de organisatie van binnenuit heeft warmgemaakt voor deze samensmelting.

Een ander speerpunt was de start van een, naar verwachting, langdurige samenwerking met de Hanzehogeschool Groningen. Waar in het rapport Cohen al wordt geschreven dat bibliotheken in de toekomst steviger plekken voor studie, werk en ontmoeting zouden kunnen worden, hebben we hier vorig jaar de handschoen op gepakt. In een eerst nog tijdelijke setting hebben we honderden studie- en werkplekken gecreëerd die vanaf de eerste dag druk werden bezocht. Werkplekken die inmiddels het hele jaar door voor iedere bezoeker beschikbaar zijn.

Maar 2015 was zeker geen jaar waarin alle aandacht weglekte naar infrastructuur of interne processen. We breidden onze programmering verder uit, kwamen met nieuwe initiatieven en verwelkomden daarmee ook weer nieuwe bezoekers. Er waren volle zalen bij de nieuwe Play-ground-avonden (zelf virtual reality ervaren), we draaiden voor het eerst een driedaagse IDFA- editie (International Documentary Festival Amsterdam), organiseerden in opdracht van het Akkoord van Groningen De Nacht van Kunst & Wetenschap, exposeerden en veilden werk van dubbeltalenten, startten met Live Opera aan het Hereplein en we sloten het jaar af met een bezoekersaantal dat alle voorgaande jaren overtrof. Meer mensen dan ooit bezochten de bibliotheek en nooit haalden we meer bezoekers aan het Hereplein bij film, debat en festivals.

We eindigde het jaar met ruim 1 miljoen bezoekers: een absoluut record. Het voelt dus zeker niet als een verloren jaar, maar juist als een jaar waarin we als organisatie steviger werden, onze programma's verder konden groeien en waarin we financieel scherp opereerden om beter klaar te zijn voor de toekomst.

Al die mooie dingen op het gebied van educatie, film, debat, lezingen, festivals en literatuur waren vanzelfsprekend onmogelijk geweest zonder het niet-aflatende enthousiasme van onze medewerkers en van de vele partijen waarmee we nauw samenwerken. De gememoreerde bouwstop heeft het enthousiasme gelukkig niet beïnvloed! Het was een mooi jaar en ik wil dan ook alle betrokken bedanken voor hun inzet hierbij. Daarnaast wil ik een speciaal woord van dank uitspreken voor de Raad van Toezicht voor hun nuchtere betrokkenheid en scherppte.

Dirk Nijdam, maart 2016

1.4 Verslag van de Raad van Toezicht over 2015

De Raad vergaderde in 2015 vier keer, te weten op 11 februari, 13 mei, 23 september en 2 december.

In verband met zijn benoeming als Nationaal Coördinator werd per 31 mei afscheid genomen van de heer J.G.M. Alders als voorzitter. De heer Alders vervulde deze functie sinds 24 december 2007. In nauwe samenwerking met de gemeente Groningen is een procedure opgestart om nieuwe leden te werven voor de Raad van Toezicht.

Begin 2016 wordt begonnen met de werving. De belangrijkste onderwerpen van bespreking in 2015 waren: de governance, de samenstelling van de Raad van Toezicht, statuten en directiereglement, de bouwstop die is afgekondigd in verband met een aardbevingsbestendigheidsonderzoek, de succesvolle integratie van de Bibliotheek Groningen met het Groninger Forum en de financiële situatie.

1.5 Invlechting Stadsbibliotheek

Als gevolg van het besluit van de gemeenteraad van Groningen dat het Forum één organisatie moet worden met één directie en één subsidierelatie met de gemeente, is de laatste stap afgelopen jaar gezet. Met ingang van 1 januari 2015 is de uitvoering van het openbaar bibliotheekwerk ondergebracht bij het Groninger Forum. Tot die datum waren deze activiteiten ondergebracht bij stichting Biblionet Groningen. De uitvoering van dit besluit heeft geleid tot de ontvlechting van de bibliotheektaken voor de stad Groningen uit de Biblionet-organisatie en invlechting in de Forum-organisatie.

Belangrijkste uitgangspunten waren:

1. Alle medewerkers die per 1 januari 2015 werkzaam zijn in de stadsbibliotheek, treden op die datum in dienst van het Groninger Forum met behoud van de cao openbare bibliotheken.

2. Het Groninger Forum blijft deelnemen aan het provinciale netwerk van bibliotheken.

3. Het Groninger Forum maakt in ieder geval gebruik van de dienstverlening van Biblionet Groningen die voor de deelname aan het provinciale netwerk nodig is: ICT, lenersadministratie, collectieverwerking, collectievorming, logistiek en transport. Deze afspraken (2 en 3) gelden in ieder geval tot en met 31 december 2017.

Verder heeft stichting Groninger Forum alle huurverplichtingen van de vestigingen overgenomen. De vaste activa zijn overgenomen tegen boekwaarde, net als de financiering daarvan. Alle overlopende posten zijn vastgesteld en door beide partijen goedgekeurd.

De invlechting is verwerkt in de jaarrekening 2015 en de eindafrekening heeft plaatsgevonden. In termen van verslaggeving betreft het hier een fusie van de activiteiten van (voorheen) de stadsbibliotheek met het Groninger Forum. De financiële gegevens van de samengevoegde activiteiten zijn op grond van de geldende accounting standaards verantwoord volgens de zogenaamde ‘pooling of interests’ methode. Dit leidt ertoe dat de posten volgens de ontvlechtingsbalans zijn verwerkt in de in de jaarrekening 2015 opgenomen vergelijkende cijfers per ultimo 2014. In de jaarrekening getoonde resultaat en vermogensmutatie geven daarmee een ‘zuiver’ beeld van het resultaat van de activiteiten van de nieuwe (samengevoegde) organisatie.

1.6 Bouwpauze

Als gevolg van de aardbevingenproblematiek heeft de gemeente Groningen in februari 2015 een pauze ingelast voor de nieuwbouw van het Groninger Forum. Op 8 mei heeft het Forum kennis genomen van de voorgestelde aanpassingen aan de constructie van het gebouw en begin juli heeft de gemeente besloten de bouw te hervatten. De gemeente geeft aan dat de nieuwe geplande opleverdatum van de nieuwbouw 1 september 2018 is en de ingebruikname door stichting Groninger Forum dan rond 1 april 2019 kan plaatsvinden. In totaal leidt dit tot een vertraging van twee jaar. Groninger Forum heeft de financiële gevolgen worden van de vertraging berekend en heeft de gemeente Groningen hiervoor aansprakelijk gesteld. Het gaat met name om een aantal herinvesteringen die moeten plaatsvinden op de locaties Hereplein en Oude Boteringestraat. De gemeente Groningen heeft met de NAM financiële afspraken gemaakt. De claim die wij bij de gemeente hebben neergelegd is nog in behandeling bij de gemeente. Hangende deze beslissing heeft het Groninger Forum wel een investeringsplan gemaakt voor de komende jaren en is in 2016 begonnen met de uitvoering daarvan. De plannen zijn in de begroting voor de komende jaren meegenomen.

1.7 Nieuwe ontwikkelingen

In de plannen voor de komende jaren speelt de transitie van de bibliotheekfunctie een belangrijke rol. We moeten als Forumbibliotheek mee met de maatschappelijke veranderingen en onze toekomstige rol in de samenleving opnieuw bepalen en zorgen dat we relevant blijven. Dit ligt ook in lijn met het rapport Cohen over de toekomst van de bibliotheek: inspelen op ontmoeten, werken en studeren. We pakken een aantal zaken nu alvast op en wachten dus niet op oplevering van de nieuwbouw, zoals we eerder gepland hadden. We onderzoeken nu hoe we een klantvriendelijk boetevrije bibliotheek worden met langere openingstijden en een actuelere collectie. Daarbij willen we betere werk- en studiefaciliteiten. Dit laatste is inmiddels ingevoerd in nauwe samenwerking met de Hanzehogeschool. De boetevrije bibliotheek en de actualisering van de collectie hebben we samen met Biblionet Groningen opgepakt en zal vanaf september 2016 worden ingevoerd in zowel stad als provincie Groningen. Tenslotte gaan we nog meer inzetten op jeugd, laaggeletterdheid en educatie. Onder de vlag van de Groninger Forum Academie kunnen we dit vormgeven en zo ook een nieuw publiek kennis laten maken en laten delen in tal van onderwerpen.

1.8 FACTS & FIGURES

Bezoekersaantallen via kassa Hereplein

	2015	2014
Film regulier	86.277	78.950
Film specials	1.599	3.555
Film festivals (Cinekid, IDFA, FKFF, IFFRiG)	12.020	10.447
Film educatie	3.462	3.599
Non film (incl. openbare verhuur)	10.462	8.014
Totaal	113.820	104.565

Bezoekersaantallen door derden

Educatie (projecten en workshops)	8.798	4.901
Verhuur	23.916	18.789
Projecten/programma op locatie	7.035	4.275
Programma aan Hereplein door derden	1.800	2.350
Filmvertoningen in de provincie (via Liga '68)	15.585	14.498
Totaal	57.134	44.813

Groninger Forum Bibliotheek

Bibliotheek, locatie Oude Boteringstraat	627.565	602.745
Bibliotheek, locatie Beijum	40.334	42.451
Bibliotheek, locatie De Wijert	57.439	62.028
Bibliotheek, locatie Hoogkerk	34.839	41.172
Bibliotheek, locatie Lewenborg	44.044	40.433
Bibliotheek, locatie Selwerd	64.320	74.008
Bibliotheek, locatie Vinkhuizen	41.690	52.766
Totaal Bibliotheken	910.231	915.603*

Correctie dubbelingen Bibliotheek/AT ticketingsysteem	-5.326	0
---	--------	---

Totaal bezoek Groninger Forum	1.075.859	149.378
--------------------------------------	------------------	----------------

*Bezoek bibliotheken telt in 2014 niet mee in totaal bezoek Groninger Forum omdat de stadsbibliotheek nog onder stichting Biblionet Groningen viel.

Overige cijfers

	2015	2014
Bezoekers Informatiecentrum Grote Markt	119.635	89.500
Abonnees nieuwsbrief	14.559	8.439
Volgers sociale media (twitter, facebook)	7.854	5.474
Website (visits)	528.905	393.675
Website (unieke bezoekers)	242.887	191.769
Website (pageviews)	1.854.923	1.496.924

1.9 Financieel resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat over 2015 sluit met een positief resultaat op de bedrijfsvoering van ruim € 1,5 miljoen, begroot was een resultaat van € 815.000 voor resultaatbestemming. Net zoals in de afgelopen jaren bouwen we aan reserves in aanloop naar de nieuwbouw. Dit jaar loopt hiermee in lijn.

We kunnen vaststellen dat het eerder ingezette beleid en de strakke bedrijfsvoering de voornaamste bijdrage is aan dit goede resultaat. Daarnaast heeft de invlechting van de stadsbibliotheek financieel goed uitpakend laten zien dat we ook de bibliotheektaken efficiënt uitvoeren. De programmering en verhuur hebben een topjaar gedraaid. We hebben meer bezoekers ontvangen dan voorgaande jaren, hebben voor film de 100.000 bezoekersgrens overschreden en organiseerden dit jaar het festival De Nacht van Kunst & Wetenschap. Tenslotte hebben we – als gevolg van de bouwpaauze – een aantal processen *on hold* gezet en de uitgaven hiervoor opgeschort. Alles bij elkaar heeft dit tot een aantal meevallers geleid die we niet in de begroting hadden kunnen voorzien.

Voor een volledige toelichting op de financiën over 2015 verwijzen we naar de jaarrekening.

1.10 Opbouw reserves

Van het begrote positieve resultaat over 2015 is € 200.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Opbouw Forum. Deze reserve is nodig om de kosten voor advies en voorbereiding van het nieuwe gebouw en de nieuwe inrichting te financieren. De toevoeging is conform begroting en is – voor reeds gedane onttrekkingen van € 166.000 – op niveau. Richting opening van de nieuwbouw zal deze reserve verder uitgeput worden. Daarnaast moet volgens afspraak met de gemeente Groningen weerstandsvermogen worden opgebouwd om eventuele financiële tegenvallers in de openingsjaren in de nieuwbouw op te kunnen vangen. Met de gemeente is afgesproken dat wij daarvoor maximaal reserveren, met een minimum van € 1.500.000. Dit niveau hebben we inmiddels bereikt. Vanaf 2016 tot de opening gaan we reserveren voor de eigen bijdrage aan de inrichting.

De opgebouwde reserves zijn noodzakelijk, want onze voornaamste opdracht is immers straks ook een financieel gezond Forum neer te zetten. Daarvoor sparen we de komende jaren maximaal. De buffer heeft met de nieuwe vertraging alleen maar aan urgentie gewonnen. Het is een reële verwachting dat we voor extra uitgaven komen te staan en ook moeten we rekening houden met een indexatie voor de inrichtingsbegroting. De financiering van deze begroting is nog niet rond en ook de exploitatie in de nieuwbouw laat nog een tekort zien. Tot nu toe is daarvoor nog geen reservering gemaakt.

1.11 Onderbouwing weerstandvermogen

De exploitatie van het Groninger Forum in het openingsjaar is circa € 13 miljoen. Met de gemeente Groningen is afgesproken dat we vanuit de lopende exploitatie maximaal sparen om tegenvallers in de eerste jaren op te kunnen vangen. Streven is om € 1,5 miljoen als reserve te hebben op de dag van de opening. Als maat voor het weerstandsvermogen wordt door OC&W voor het cultuurveld de 'haringmaat' genoemd. Voor een instelling met een hoger risico dient de haringmaat > 0,1 te zijn. Voor het Groninger Forum is de haringmaat 0,12, namelijk € 1,5 miljoen eigen vermogen op € 13 miljoen omzet. De risico's - in het geval van een sluitende begroting - hebben betrekking op de onbekendheid met het gebouw, de logistiek en de grote publieksstromen die we zeker in het openingsjaar verwachten. We moeten rekening houden met het inregelen van het pand, zoals de warmte-koude-opslag - bepalend voor het energieverbruik - en andere kinderziektes. Reëel is ook een bedrag te reserveren voor kleine bouwkundige aanpassingen die noodzakelijk zijn na de opening.

1.12 Toekomstbeeld

Tot slot maken wij hier melding van de stand van zaken voor wat betreft de financiering van de inrichting van de nieuwbouw en het exploitatietekort voor het openingsjaar van de nieuwbouw. Als gevolg van de bouwpaauze heeft dit traject ruim een jaar stil gelegen. Er ligt inmiddels een aantal financieringssce-nario's die een oplossingsrichting aangeven. Het gaat hierbij om inrichtingskosten van in totaal circa € 13 miljoen. Een deel van dit bedrag kunnen we de komende jaren uit eigen middelen reserveren, de rest moet de komende jaren uit externe bronnen gefinancierd worden.

In 2016 wordt het traject om de scenario's verder uit te werken opgepakt. We verwachten voor het eind van het jaar duidelijkheid over de financiering van de inrichting en in het verlengde daarvan een volgende stap om het exploitatietekort verder op te lossen.

Foto: © Annemarijn Vlinder

JAARREKENING 2015 | BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na resultaatbestemming)

(Bedragen zijn in €)

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa	1	922.806	1.229.523
------------------------	---	---------	-----------

Vlottende activa

Debiteuren		50.268	17.654
Overige vlottende activa	2	229.345	662.792
Liquide middelen	3	4.376.055	2.347.197
		<u>4.655.667</u>	<u>3.027.642</u>

Totale activa

5.578.474	4.257.166
-----------	-----------

PASSIVA**Eigen vermogen**

Algemene reserve	4	1.497.360	315.667
Bestemmingsreserve verhuiskosten		200.000	200.000
Bestemmingsreserve opbouw Forum		1.293.488	1.147.460
Bestemmingsreserve openingsfeest		512.000	512.000
Bestemmingsreserve inrichting De Wijert		<u>250.000</u>	<u>0</u>
		3.752.848	2.175.127

Voorzieningen**Kortlopende schulden**

Crediteuren		253.560	110.194
Belastingen en sociale premies	6	200.120	231.389
Overige kortlopende schulden	7	<u>1.298.257</u>	<u>1.686.826</u>
		<u>1.751.937</u>	<u>2.028.409</u>

Totale passiva

5.578.474	4.257.166
-----------	-----------

ZA 17 T/M VR 23 OKTOBER 2015

JAARREKENING 2015 | STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

(Bedragen zijn in €)		Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
BATEN				
Commerciële baten	8	2.752.728	2.388.000	951.917
Subsidiebat	9	7.989.000	7.889.000	2.604.000
Overige baten	10	132.462	22.000	14.471
Totale baten		10.874.190	10.299.000	3.570.389
LASTEN				
Personeelslasten	11	4.221.149	4.242.000	1.482.598
Commerciële lasten	12	2.128.680	1.916.000	415.753
Huisvestingslasten	13	1.807.189	2.005.000	253.175
Afschrijvingen	14	425.824	430.000	253.936
Marketing en Communicatie	15	171.402	214.000	89.622
Voorbereiding Forum	16	127.095	227.000	503.458
Overige kosten	17	446.795	465.000	112.377
Totale lasten		9.328.134	9.499.000	3.110.918
Saldo van baten en lasten		1.546.056	800.000	459.470
Financiële baten en lasten	18	31.665	15.000	22.571
Resultaat		1.577.721	815.000	482.042

Resultaatverwerking

Het voorstel voor de resultaatverdeling staat opgenomen onder de overige gegevens.

JAARREKENING 2015 | KASSTROOMOVERZICHT 2015

(Bedragen zijn in €)

		31 december 2015	31 december 2014
Saldo baten en lasten		1.546.056	459.470
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen	1	425.824	253.936
Mutatie voorzieningen	5	20.059	200.000
		445.883	453.936
Veranderingen in werkkapitaal:			
Mutatie vorderingen	2	400.833	152.072
Mutatie kortlopende schulden	6/7	-276.472	-451.206
		124.361	-299.134
Ontvangen rente	18	31.665	22.571
Kasstroom uit operationele activiteiten		2.147.965	636.843
Investeringsactiviteiten	1	-119.106	-2.650
Desinvesteringen financiële vaste activa			177.990
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-119.106	175.340
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom		2.028.859	812.183
Liquide middelen begin boekjaar	3	2.347.197	1.535.015
Liquide middelen eind boekjaar		4.376.055	2.347.197

JAARREKENING 2015

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

ALGEMEEN

Activiteiten

De stichting, opgericht 24 december 2007, heeft als doel het ontwikkelen, in stand houden en exploiteren van het gebouw ‘Groninger Forum’, zijnde een dynamisch centrum voor informatie en debat, actualiteit, ontspanning en cultuur-educatie, woord, beeld en andere cultuurvormen, alsmede relevante commerciële activiteiten die daaraan in de breedste ondersteunend en faciliterend zijn, daaronder begrepen doch niet beperkt tot horeca, verhuur, congresorganisatie, catering en retail.

Oordelen en schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de stichting Groninger Forum zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemene toelichting

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 ‘Organisaties-zonder-winststreven’. De jaarrekening is opgesteld in Euro’s. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers

Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen ongewijzigd gebleven. Voor de begrotingscijfers is als uitgangspunt genomen de begroting welke is ingediend bij subsidieverstrekker en is vastgesteld door de directie en goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Verwerking ontvlechtingsbalans Biblionet Groningen

De ontvlechting van de stadbibliotheek uit stichting Biblionet Groningen is afgerond. In termen van verslaggeving betreft het hier een fusie van de activiteiten van (voorheen) de stadsbibliotheek met het Groninger Forum. De financiële gegevens van de samengevoegde activiteiten zijn op grond van de geldende accounting standaards verantwoord volgens de zogenaamde ‘pooling of interests’ methode. Dit leidt ertoe dat de posten volgens de ontvlechtingsbalans zijn verwerkt in de in de jaarrekening 2015 opgenomen vergelijkende cijfers per ultimo 2014. In de jaarrekening getoond resultaat en vermogensmutatie geven daarmee een ‘zuiver’ beeld van het resultaat van de activiteiten van de nieuwe (samengevoegde) organisatie.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgemaakt volgens de indirecte methode.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, met verminderd cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

Meerderheidsdeelneming en overige deelnemingen waar invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvoor onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de jaarrekening van de betreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien in deze situatie de deelnemende rechtspersoon aansprakelijk is voor de schulden van de deelneming, wordt een voorziening gevormd. Deelneming waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of een lagere waarde.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd op de nominale waarde, rekening houdend met noodzakelijke voorzieningen voor oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen en verliezen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Ten aanzien van de posten begrepen in het bedrijfsresultaat geldt, dat winsten slechts zijn genomen indien en voor zover deze in het boekjaar zijn gerealiseerd en dat verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Ontvangen subsidies

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat van het jaar gebracht ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen en waarin de opbrengsten zijn gederfd danwel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Financiële baten bestaan uit ontvangen rente spaarrekening en/of deposito.

Resultaat deelnemingen

Betreft het aandeel in de resultaten van ondernemingen waarin wordt deelgenomen. Voor deelnemingen welke gedurende het jaar zijn aangekocht, geldt dat gerealiseerde resultaten van na het acquisitiemoment worden verantwoord.

JAARREKENING 2015 | TOELICHTING OP DE BALANS OVER 2015

(Bedragen zijn in €)

1. MATERIELE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa in het boekjaar 2015 is als volgt:

	Inventaris	Apparatuur	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari				
Aanschafwaarde	1.290.169	812.402	2.102.570	3.257.940
Cumulatieve afschrijvingen	-351.392	-521.655	-873.047	-1.579.271
	938.777	290.747	1.229.523	1.678.668
Muaties in het boekjaar				
Investerings	32.788	86.319	119.106	28.835
Afschrijvingen	-266.579	-159.245	-425.824	-477.980
	-233.791	-72.926	-306.718	-449.145
Aanschafwaarde	1.322.956	898.720	2.221.677	3.286.775
Cumulatieve afschrijvingen	-617.971	-680.900	-1.298.871	-2.057.251
Stand per 31 december	704.985	217.821	922.806	1.229.523

2. OVERIGE VLOTTENDE ACTIVA

	2015	2014
Overlopende activa	225.136	647.143
Bioscoopbonnen vorderingen	2.075	2.550
Overige vorderingen	2.133	13.099
Totaal overige vlottende activa	229.345	662.792

De overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen (subsidie) bedragen. Dit laatste betreft het saldo uit de ontvlechtigingsbalans en de subsidie van Europa Cinemas die pas in november 2016 wordt ontvangen.

3. LIQUIDE MIDDELEN

	2015	2014
Kassen	7.921	7.383
Rekening courant Rabobank	145.265	98.610
Rekening courant ING	39.626	84.970
Rabobank Doelreserveren	4.174.371	2.155.762
Kruisposten	8.872	472
Totaal liquide middelen	4.376.055	2.347.197

De liquide middelen staan ter directe beschikking van de stichting.
De rente op doelreserveren bedraagt 0,6% (25-02-2016) voor het saldo tot € 5.000.000.

4. EIGEN VERMOGEN

	31 december 2015	31 december 2014
Algemene reserve	1.497.360	315.667
Bestemmingsreserve Verhuiskosten	200.000	200.000
Bestemmingsreserve Opbouw Forum	1.293.488	1.147.460
Bestemmingsreserve Openingsfeest	512.000	512.000
Bestemmingsreserve Inrichting De Wijert	250.000	0
Totaal eigen vermogen	3.752.848	2.175.127

Het verloop van het eigen vermogen in het boekjaar 2015 is als volgt:

	Algemene reserve	Verhuis kosten	Opbouw Forum	Openings-feest	Inrichting De Wijert	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	315.667	200.000	1.147.460	512.000	0	2.175.127	1.411.418
Muaties in het boekjaar							
Resultaat: toevoeging	1.181.693		200.000		250.000	1.631.693	876.357
Resultaat: onttrekking			-53.972			-53.972	-112.648
Stand per 31 december	1.497.360	200.000	1.293.488	512.000	250.000	3.752.848	2.175.127

Foto: © Annemarijn Vlinder

Algemene reserve

De algemene reserve vormt het weerstandsvermogen van het Groninger Forum en is bedoeld om toekomstige exploitatierisico's af te dekken.

Een toelichting op de hoogte hiervan is opgenomen in het financieel verslag.

Verhuiskosten

De bestemmingsreserve verhuiskosten is bestemd voor de toekomstige kosten van de verhuizing en de eventuele inkomstenderving door tijdelijke sluiting tijdens de verhuizing van de vestiging Hereplein en de stadsbibliotheek. De subsidieverstrekker heeft aangegeven dat het Groninger Forum zelf zorg moet dragen voor deze kosten. Hiervoor is deze bestemmingsreserve gevormd.

Opbouw Forum

Het bestemmingsreserve Opbouw Forum is bestemd voor de kosten van onder meer begeleiding en advies bij de inrichting van het nieuwe gebouw. De verwachting is dat de totale kosten voor ondersteuning (zoals architect, inkoop, ICT en lichtontwerp, etc.) in totaal ruim € 1,5 miljoen zullen gaan bedragen. Met de subsidieverstrekker, de gemeente Groningen, zijn afspraken gemaakt, die het mogelijk en noodzakelijk maken dat deze kosten door de stichting zelf worden gedragen in de periode tot de opening van de nieuwbouw.

In 2014 en 2015 zijn de eerste kosten gemaakt en via de resultaatbestemming onttrokken aan deze reserve. Dit jaar

is voor het laatst een toevoeging gedaan. Per eind 2015 is deze reserve voldoende op niveau om alle verwachte kosten te dekken.

Openingsfeest

In 2012 werd in het Programma van Eisen (PvE) van de gemeente Groningen duidelijk dat het Groninger Forum zelf moet zorgen voor de openingsactiviteiten en de financiering hiervan. Aangezien het als verplichting in het PvE is opgenomen, was de stichting genoodzaakt hiervoor een bestemmingsreserve te treffen. De kosten van het openingsfeest worden geschat op ruim € 500.000, geactualiseerd in 2014 in overleg met de subsidieverstrekker.

Inrichting De Wijert

De gemeente Groningen heeft opdracht gegeven voor de nieuwbouw van het bibliotheekfiliaal 'De Wijert'. Met de gemeente is afgesproken dat het Groninger Forum tegen gelijkblijvende huurlasten dit nieuwe filiaal zal huren. Voor het verschil ontvangt het Groninger Forum vanaf 2017 een aanvullende subsidie. Het Groninger Forum financiert de inrichting van het nieuwe pand. De begroting hiervoor is € 250.000, het bedrag dat nu gereserveerd is. Oplevering van 'De Wijert' zal volgens planning in 2017 plaatsvinden. De tijdelijke huisvesting wordt door de gemeente vergoed.

5. VOORZIENINGEN

	31 december 2015	31 december 2014
Personele voorzieningen	73.689	53.630
Totaal voorzieningen	<u>73.689</u>	<u>53.630</u>

Het verloop van de voorzieningen in het boekjaar 2015 is als volgt:

	Personele voorziening	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	53.630	53.630	53.630
Muaties in het boekjaar			
Dotatie	20.059	20.059	0
Vrijval	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u>73.689</u>	<u>73.689</u>	<u>53.630</u>

Personele voorziening

Deze voorziening voor jubilea betreft een personeelsvoorziening voor het uitkeren van beloningen op grond van de cao aan medewerkers bij het bereiken van 25 of 40 jaar dienstverband. De dotaties zijn gebaseerd op een waardering van deze toekomstige uitgaven, uitgaande van een normaal personeelsverloop.

6. BELASTINGEN EN SOCIALE PREMIES

	2015	2014
Omzetbelasting	2.038	84.120
Loonbelasting	126.909	94.259
Pensioenpremie	71.173	53.010
Totaal belastingen en sociale premies	200.120	231.389

7. OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

	2015	2014
Verplichtingen inzake personeel	274.417	234.559
Vooruitontvangen subsidies	461.763	784.990
Vooruitontvangen bedragen	432.259	515.524
Bioscoopbonnen schulden	53.430	33.615
Overige kortlopende schulden	5.553	6.917
Overlopende passiva	70.836	111.221
Totaal kortlopende schulden	1.298.257	1.686.826

Overige kortlopende schulden

De verplichtingen inzake personeel bestaat voornamelijk uit nog te betalen vakantiedagen en vakantiegeld. Vooruitontvangen bedragen bestaan uit contributies en opbrengsten cursussen ontvangen in 2015 bestemd voor 2016. Overige kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit het deposito van de leners. Overlopende passiva bestaan uit nog te betalen kosten en filmfacturen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Huurverplichting Hereplein

De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 76.000. De huurverplichting loopt door tot oplevering van de nieuwbouw.

Huurverplichting Oude Boteringestraat

De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 965.000. De huurovereenkomst loopt tot mei 2017 en wordt per 5 jaar verlengd. We zijn met de Rijksuniversiteit Groningen, eigenaar van het pand, in overleg over de overbruggingsjaren tot de oplevering van de nieuwbouw.

Leaseverplichting ICT-werkplekken

Door stichting Groninger Forum is een leaseverplichting met stichting Biblionet Groningen aangegaan tot en met 2016. De verplichting bedraagt circa € 150.000 per jaar, afhankelijk van het aantal geleverde werkplekken.

Deelname Netwerk Bibliotheken Groningen

Door stichting Groninger Forum is een leaseverplichting aangegaan met stichting Biblionet Groningen tot en met 2017. De verplichting bedraagt circa € 500.000 per jaar.

**GRO
NINGER
FORUM
FILM**

CINEMADINER
VOER VOOR ALLE ZINTUIGEN

WOENSDAG 23 SEPT | 28 OKT | 25 NOV | 16 DEC
KAARTVERKOOP EN MEER INFORMATIE: WWW.GRONINGERFORUM.NL

JAARREKENING 2015 | TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

(Bedragen zijn in €)

8. COMMERCIËLE BATEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Collectie	1.097.110	1.158.000	0
Film en overige programmering	1.060.643	682.000	781.979
EU-subsidie filmprogrammering	21.735	25.000	25.007
Groninger Forum Academie	262.938	317.000	0
Verhuur en Business Club	310.302	206.000	144.931
Totaal commerciële baten	2.752.728	2.388.000	951.917

Collectiebaten

Dit betreft de contributies, leengelden, boetes en overige opbrengsten van de leden van de bibliotheek.

Film en overige programmering

Dit betreft alle kaartverkoop voor evenementen-programmering die plaatsvonden op het Hereplein of op andere locaties. De meeropbrengsten ten opzichte van de begroting worden verklaard door enerzijds meer filmbezoekers (€ 50.000 meer omzet) en doordat we als projectleider De Nacht van Kunst & Wetenschap hebben georganiseerd. Met dit grootse evenement was een omzet van circa € 240.000 gemoeid, dit bedrag was niet voorzien in de begroting. Tenslotte hebben we voor educatieve projecten € 40.000 aan extra subsidies weten binnen te halen.

Groninger Forum Academie

Dit betreft de inkomsten cursusgelden en donaties, voorheen Volksuniversiteit. De cursussen voor volwassen zijn net zo goed bezocht als voorgaande jaren toen dit nog onderdeel was van stichting Biblionet Groningen. De achtergebleven omzet ten opzichte van de begroting is geheel te verklaren doordat in 2015 nauwelijks cursussen met daaraan een buitenlandse reis gekoppeld zijn georganiseerd. De kosten hiervoor hebben we daarom ook niet hoeven maken; per saldo blijft het resultaat op dit onderdeel gelijk.

Verhuur en Business Club

Dit betreft de verhuur van ruimtes - met name op locatie Hereplein - en de contributies van de Business Club leden. De verhuur heeft in 2015 ruim € 50.000 meer omzet behaald dan begroot. Nieuw dit jaar is de verhuur van werk- en studieplekken aan de studenten van de Hanze-hogeschool in tentamenperiodes. Dit heeft een extra omzet van € 40.000 gegenereerd. Hier staan wel extra kosten tegenover. De samenwerking met de Hanzehogeschool zal in 2016 worden voortgezet.

9. SUBSIDIEBATEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Bijdrage Bibliotheek	5.282.000	5.282.000	0
Stichting Groninger Forum	2.397.000	2.397.000	2.401.000
Locatie Hereplein	210.000	210.000	203.000
Extra subsidie 2015	100.000	0	0
Totaal Subsidie gemeente Groningen 2015	7.989.000	7.889.000	2.604.000

Reguliere subsidie

De subsidie van de gemeente Groningen is opgenomen conform de ontvangen beschikking en bedraagt € 7.679.000, waarvan € 5.282.000 voor bibliotheekwerk en € 2.397.000 voor doorontwikkeling Groninger Forum is. Er is door de gemeente Groningen in 2015 een aanvullende subsidie toegekend van € 100.000. Deze subsidie wordt gebruikt voor de inrichting van locatie De Wijert, zie voor verdere uitleg bij punt 4 Eigen vermogen.

Locatie Hereplein

Per brief van 20 juli 2010 gaf de gemeente Groningen aan maximaal € 1.950.000 extra beschikbaar te stellen. Deze aanvullende subsidie was bedoeld voor het investeringsprogramma met betrekking tot de locatie aan het Hereplein in Groningen. Deze aanvullende subsidie wordt op de oorspronkelijk voor de jaren 2011-2015 beschikbaar gestelde bedragen in mindering gebracht. Dit betreft voor het jaar 2015 een aanvullend deel van € 210.000, waarmee het vooruitontvangen bedrag is verrekend.

10. OVERIGE BATEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Overige opbrengsten	22.242	22.000	0
Overige baten	110.219	0	14.471
Totaal overige baten	132.462	22.000	14.471

Overige opbrengsten zijn vooral opbrengsten van fotokopieën. Overige baten betreft vrijval bioscoopkaarten en ontvangen bedragen als gevolg van invlechting Stadsbibliotheek per 1 januari 2015.

11. PERSONEELSLASTEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Lonen en salarissen			
Brutosalarissen	3.135.575		1.066.366
Sociale lasten	517.625		169.285
Pensioenlasten	417.535		130.694
	4.070.735	4.127.000	1.366.345
Overige personeelslasten			
Ingehuurd personeel	32.920	35.000	82.080
Overige personeelskosten	117.494	80.000	34.173
	150.414	115.000	116.253
Totale personeelslasten	4.221.149	4.242.000	1.482.598

Met ingang van 2015 heeft stichting Groninger Forum de personeelscontracten van de personeelsleden die werkzaam waren bij de Stadsbibliotheek overgenomen van stichting Biblionet Groningen.

Wet Normering Topinkomens

Hieronder is de wettelijk verplichte toelichting opgenomen in het kader van de Wet Normering Topinkomens.

Bezoldiging topfunctionarissen

Naam	D.O. Nijdam
Functie(s)	Algemeen directeur
Aard dienstverband	Loondienst
Omvang dienstverband	1,0 fte
Einde dienstverband	01-10-19
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.

Bezoldiging

Beloning	133.937
Bijtelling privé gebruik leaseauto -/- eigen bijdrage	11.627
Belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenbijdrage)	6.398
Totaal bezoldiging *)	151.962

*) In 2015 is het toepasselijk WNT maximum € 178.000.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Foto: © Bob de Vries

12. COMMERCIELE LASTEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Collectie	1.210.644	1.208.000	0
Film en overige programmering	764.950	545.000	408.257
Groninger Forum Academie	104.447	145.000	0
Verhuur en Business Club	48.639	18.000	7.496
Totaal commerciële lasten	2.128.680	1.916.000	415.753

Dit zijn de kosten die gemaakt moeten worden om de commerciële baten te realiseren. In sommige gevallen zijn de kosten hoger dan de baten; het tekort wordt dan aangevuld vanuit de subsidie.

Collectie

Betreft de aanschaf van de bibliotheekcollectie.

Film en overige programmering

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Inkoopkosten en overige kosten film	288.644	260.000	254.328
Overige kosten film	15.521	20.000	16.895
Filmprojecten	63.107	58.000	48.252
Evenementen (Inclusief Nacht van Kunst & Wetenschap)	265.432	23.000	9.741
Nieuwe media	11.743	14.000	5.159
Debat en actueel	31.202	49.000	45.628
Bibliotheekprogrammering	37.124	65.000	0
Educatie	52.177	56.000	28.254
	764.950	545.000	408.257

GRO NINGER FO RUM

PLAYGROUND: VIRTUAL REALITY #2 ZIE, ERVAAR EN BELEEF MÉÉR!

WOENSDAG 9 DECEMBER 20.00 UUR | LOCATIE HEREPLEIN 73
WWW.GRONINGERFORUM.NL

Foto: © Dick Pots

Groninger Forum Academie

Dit betreft kosten voor het geven van cursussen, zie ook bij commerciële inkomsten. Er hebben in 2015 nauwelijks cursussen in het buitenland plaatsgevonden, dit verklaart de lagere kosten ten opzichte van de begroting.

Verhuur en Business Club

De hogere kosten zijn grotendeels te verklaren door de extra kosten die het huisvesten van de studenten van de Hanzehogeschool Groningen met zich meebrengt.

13. HUISVESTINGSLASTEN

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Beijum	71.031	76.400	0
De Wijert	32.147	33.100	0
Hereplein	203.194	222.000	253.175
Hoogkerk	29.175	29.800	0
Lewenborg	42.195	44.300	0
Oude Boteringestraat	1.343.800	1.400.500	0
Selwerd	50.451	48.500	0
Vinkhuizen	40.766	40.400	0
Noorderbad	111.301	110.000	0
Vrijval investeringssubsidies	-116.872	0	0
Totaal huisvesting	1.807.189	2.005.000	253.175

De huisvestingslasten zijn gespecificeerd per vestiging. Het betreft kosten voor o.a. huur en energie. Vanuit de ontvlechting is de financiering voor de herinrichting van twee filialen meegekomen. De vrijval hiervan loopt gelijk aan de afschrijvingslasten.

14. AFSCHRIJVINGEN

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Inventaris	266.579	198.333	115.368
Apparatuur	159.245	231.667	138.567
Totaal afschrijvingen	425.824	430.000	253.936

15. MARKETING EN COMMUNICATIE

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Corporate	48.483	60.000	41.020
Programmering	83.737	79.000	42.078
Collectie	20.605	47.000	0
Overige communicatiekosten	18.576	28.000	6.524
Totaal marketing en communicatie	171.402	214.000	89.622

Totaal zijn deze kosten ruim binnen budget gebleven. Met name het budget voor communicatie waarbij we aanhaken bij het provinciale netwerk bibliotheken is niet aangesproken.

16. VOORBEREIDING FORUM

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Advieskosten bestemmingsfonds Opbouw Forum	53.972	0	112.648
Overige kosten voorbereiding Forum	73.123	227.000	390.810
Totaal voorbereiding Forum	127.095	227.000	503.458

Dit betreft de kosten die direct toe te rekenen zijn aan de voorbereidingen voor de nieuwbouw. De advieskosten worden gefinancierd vanuit de opgebouwde bestemmingsreserve. De overige kosten voorbereiding Forum betreft referentiebezoeken, ontwikkelingskosten programmering en kosten voor organisatieontwikkeling. Door de bouwpauze als gevolg van het onderzoek aardbevingen zijn veel van deze activiteiten uitgesteld en daarmee ook de uitgaven.

17. OVERIGE KOSTEN

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Accountant en administratie	41.971	60.000	24.663
Automatisering	199.409	260.000	46.151
Algemene kosten	205.414	145.000	41.563
Totaal overige kosten	446.795	465.000	112.377

De onderbesteding op de post automatisering is te verklaren doordat we minder werkplekken hebben ingekocht dan voorzien.

18. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Rentebaten	31.665	15.000	22.571
Totaal financiële baten en lasten	31.665	15.000	22.571

OVERIGE GEGEVENS

(Bedragen zijn in €)

RESULTAATBESTEMMING

De resultaten van Stichting Groninger Forum worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve of aan de door de subsidieverstrekker of directie en Raad van Toezicht vastgestelde bestemmingsreserves of -fondsen. Hieronder de resultaatbestemming, zoals verwerkt in de balans per 31 december 2015.

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	1.577.721	815.000	482.042
Toevoeging aan			
Algemene reserve	-1.181.693	-615.000	-84.000
Bestemmingsreserve Opbouw Forum	-200.000	-200.000	-310.690
Bestemmingsreserve Verhuiskosten	0	0	-200.000
Bestemmingsreserve Inrichting De Wijert	-250.000	0	0
Onttrekking van			
Bestemmingsreserve Opbouw Forum	53.972	0	112.648
Resultaat na resultaatbestemming	0	0	0

OVERIGE GEGEVENS | CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Groninger Forum

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Stichting Groninger Forum te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Groninger Forum op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

- voldoet de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde opzichten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de staat van baten en lasten over 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Groninger Forum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenhang, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

-het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede

twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Andere informatie

Dit rapport omvat, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, ook het bestuursverslag.

Wij vermelden op basis van de verplichtingen onder de controlestandaarden dat we niets te rapporteren hebben met betrekking tot andere informatie.

Ons oordeel over de jaarrekening omvat niet de andere informatie en we brengen over de andere informatie geen controleoordeel of andere vorm van assurance conclusie tot uitdrukking. In het kader van onze controle van de jaarrekening is het, op basis van de controlestandaarden, onze verantwoordelijkheid om de andere informatie te lezen. Hierbij overwegen wij of een inconsistentie van materieel belang bestaat tussen de andere informatie en de jaarrekening. Hiertoe gebruiken wij de verkregen controle-informatie van de jaarrekeningcontrole en de tijdens de controle getrokken conclusies. Daarnaast gaan wij na of de andere informatie anderszins afwijkingen van materieel belang lijkt te bevatten.

Als wij concluderen, gebaseerd op werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dat deze andere informatie een afwijking van materieel belang bevat, zijn wij verplicht dit feit te rapporteren.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Groningen, 29 maart 2016
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R. H. Bouman RA

GRO
NINGER
FORUM

Groninger Forum 2016 ©